

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

ר'ח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

פניני הלכה

תפילת עמידה ללא נענוע

כתב בספר דרך החיים וז"ל:
עשרה דברים עוזרים אל הכוונה,
והפכם גורמים ביטולה וכ"ל. נוע,
שלא ינוע, כי המתנועע בתפלתו
גורם ביטול כוונתו. ומה שאמרו
יכל עצמותי תאמרנה (תילים לה. י)
היינו בשירות ותושבחות וברכות
ק"ש ולתלמוד תורה, אבל לא
בתפילת י"ח. ואם יש מי שאומר
ג"כ בתפלה, נ"ל שאין לחוש
לדבריו, כי הניסיון מוכיח
שהעמידה בלי נענוע גורם לכוונת
לב, עכ"ל. וב"חמדת ימי"ה העלה
שאסור להתנועע כלל בתפילה
וכתב וז"ל: וראה בעיניך, הישאל
אדם שאלות ממלך בשר ודם
וגופו מתנועע כנוע עצי יער מפני
רוח. והניסיון מוכיח זה שהנענוע
ממענט הכוונה וכ"ל, עכ"ל. וכן
נהגו אבותינו כמובא בכל ספרי
חכמי תימן. (יעוין אריכות בזה בימעיל
קטו"י למהר"י"ץ סימן ו' סקפ"ט, וש"י"ת יעולת
יצחקי למהר"י רצאבי שליט"א ח"ב סי' מ"ג)

כל הנוגע בהר מות יומת (י"ט. יב)

כתב רבינו נתנאל בן ישעיה בספרו 'אור האפילה'. הוזהרו מבוא אל ההר ומלנגוע בו
באותו מעמד לפי שהדברים הנכבדים אין למהר אליהן ולא לדרוך עליהן, וכך מעמד
המלכים נוהגים בהם כבוד ופורשים מהם כדי שיהיו נכבדים ויקרים בעיני ההמון, וכן
המדעים אינם נמסרים להמון בקלות כדי שלא יזולזלו בעיניהם וימעט ערכם, עכ"ל.
והמדרשים מלאים באריכות רבה לפרט ולתאר כיצד היה מעמד הר סיני באיזו אימה
ויראה ניתנה לנו התורה. וכל זה למה? בכדי להחזיר בלבנו קדושתה ערכה
וחשיבותה, וכיצד האדם יקנה את התורה ויחקה בלב. ו

ומובא בספרים שמתחילה היו לומדים את התורה רק בעמידה כשעת קבלתה שנאמר
'וינענו ויעמדו מרחק' (כ. טו), ומפני ירידת וחולשת הדורות התיירו חכמים לשבת.
ומפורסם מה שאמר החזון אישי זצ"ל, 'מי שרוצה לראות כיצד היה מעמד הר סיני
ילך לשמוע את קריאת התורה של התימנים'. והיה ניתן לפרש את דברי החזון איש
שכוונתו על נעימת קריאתה, אך נלע"ד שכוונת החזון איש על כל מה שסביב
קריאת התורה של עדתינו המפוארה, כלומר, שקראו את התורה בדקדוק רב כיהלום
המנוקה מכל רבב, וגם שמרו על דומיה בעת הקריאה והיו ערניים מאוד בעת זו,
ושיבתם בבית הכנסת באימה, וכשהעולה ניגש לקרוא, מכסה ראשו בטליתו ואוחז
היריעה במטפחת בשתי ידיו, מתכופף ונושק ליריעה בפיו ע"ג המטפחת ולאחר מכן
מברך וקורא. כמה ערך וחשיבות ואהבה לתורה נקנה לאדם בשעה שרואה כל זאת!
ובעוד שהילד קטן בגיל שלוש ארבע שנהגו אבותינו שעולה לקריאת השישי, חינכוהו
לכל זאת, לא פלא שאהבת התורה היתה חקוקה בלבבותם. וע"כ שיחת אבותינו תמיד
היתה בענייני התורה. וזכרני בימי נעורי בעת חזרתי מהישיבה לחופשת בין הזמנים
שאלוני, מה למדת בישיבה? ולא שאלוני לדברים אחרים. וגם כיום בעת ביקורי אצל
שרידי זקני עדתינו כל שיחתם עימי אינם אלא בדברים של-קדושה, תורה ויראה.

וערכם לתורה לא תסולא מפז, שהיו כולם ללא יוצא מן הכלל משכימים קום בשעה שתיים בלילה ללמוד עד עת התפילה. וגם
לאחר התפילה למדו שילוש. ובין מנחה לערבית ואחרי ערבית ישבו ללמוד, אין פרץ ואין יוצאת! ובעת מלאכתם היו הוגים
בתורה, כל אחד היה אומר פסוק בע"פ, אחד אחרי השני לפי הסדר בצורה זו או אחרת ועוד...

והסיפורים על אבותינו רבים עד למאוד ואכמ"ל, אך אזכיר אחד מיני רבות. סיפר יהודי מהעיר גדרה, כי לילה אחד סמוך לשעה
שתיים בלילה ראה את אחד הזקנים רץ ברחוב בלי נעלים. אותו היהודי נבהל מאד ורץ אחריו לראות מה קרה, והנה הוא רואה
אותו מגיע לבית המדרש. שאל את הזקן למה רץ כך? השיבו הזקן, כי הוא צריך להיות בבית המדרש לא יאחר מהשעה שתיים,
אך הלילה התעורר קצת מאוחר ופחד שיאחר את השעה שתיים, ולפיכך לא הספיק ללבוש נעלים! (חידושי מארי חיים כסאר עמי קמ).
ע"כ ישכיל האדם לחזות דוגמא אישית לבי"ב כנ"ל, וללמוד בכל עת ובכל פנאי, ויהיה שיחו בתורה ואפילו בזמן הליכתו אם
קשה לו הלימוד, ישנה משניות או תהילים וכי"ב בע"פ. ואם בנו עמו יאמרם יחד אתו, ועי"כ ירגילו לעסק התורה. וגם האם
תדבר ותראה בביתה כמה חשוב לה ושמחה היא שהאב והבנים עוסקים בתורה. וכל זאת כתבתי בקצרה והחכם ירחיב בדעתו.

התודה והברכה לידידנו היקר והנעלה הרב אלעד צוריאלי הי"ו
מנכ"ל קופת החסד 'חסדי עולם', על הדאגה והעזרה הרבה
לטובת הת"ת, יהא רעוא שיראה ברכה בעמלו ויהי ה' עמו

לרפואת אילנה בת
יהודה, לניו בת
אייל בשכחע"י

מרבני הקהילה

הרה"ג שמואל נצחוני שליט"א
רב ק"ק בית דוד ושלמה

קח אחריות

פתרונות לשבת 'בשלח'
אחודה חידה! התוף, שימח אותם
והצילם שלא ישמעו את הנשים שרות
הזוכה בהגרלה: אביעד שר שלום מפעי
מי בתמונה? הרב חלקיה עמראני.
הזוכה בהגרלה: אלעזר שמחי.

מי הוא זה שאהב תורה
וגימטריא קטנה של שמו
כגמטריא קטנה של תורה
עם הכולל
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

בהגדה של פסח אנו אומרים: 'אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה - דיינו'.
ויש להבין מה דיינו בזה, וכי איזה מעלה יש בהר סיני לולי התורה?
לפני יציאת מצרים, הקב"ה אומר למשה: 'דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת
רעותה כלי כסף וכל זהב, ודרשו חז"ל: 'דבר נא' אין נא אלא לשון בקשה ומה הבקשה? שיבקשו
כלי כסף וכלי זהב שלא יאמרו אברהם אבינו ועבדו וענו אותם קיים בהם, ואח"כ יצאו ברכוש
גדול לא קיים בהם. וגם כאן צריך להבין הרי התורה נגד רכשונות ומדוע כאן צריך רכוש גדול. וכי
יש חנויות במדבר וכי היה חסר לעם ישראל בתוך ענני כבוד - דבר.

במסכת חולין כתוב: מאי דכתיב 'טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפטי', לעולם יאכל אדם
וישתה פחות ממה שיש לו ויתכסה במה שיש לו, ויכבד את אשתו ובניו יותר ממה שיש לו שהם
תלויים בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם.

שואל ר"ח שמולביץ זצ"ל: מדוע יש חיוב על האדם לתת יותר ממה שיש לו והרי אין לו ומהיכן
יתן? אלא יש כאן יסוד נפלא בעבודת השם - כאשר אדם לוקח אחריות על עצמו, מן השמים
יעזרו לו לעמוד בהם. הקב"ה נותן כוחות מעל הטבע כדי שהאדם יעמוד בהתחייבות שלו. ולכן
אדם נתבע שלא כיבד את אשתו ובניו יותר ממה שיש לו, כי אם נשאת אשה - תרגיש אחריות,
יש לך בנים - תרגיש אחריות, ואז תקבל סיוע מהקב"ה יותר ממה שיש לך.

רשב"י אומר משל ידוע במדרש: משל לשני בני אדם שהיו יושבים בספינה נטל אחד מקדח וקדח תחתיו. אמרו לו: מה אתה
עושה, אמר להם מה אכפת לכם תחתי אני קודח. אמרו לו: המים עולים ומציפים את כל הספינה.

מחדד הסבא מקלם: אדם יכול לזרוק אבנים בחצירו, מי שלא רוצה שלא יכנס, אבל ברשות הרבים מי שזורק אבן הוא רוצח,
זה יכול לפגוע במישהו, אבל כמה כבר יכולים להיפגע רק אנשים שנמצאים שם, והאמת שאפילו פצצת אטום יכולה למחוק
אולי מדינה שלמה.

אבל עבירה כל כך חמורה שפוגעת בכל העולם כולו כי כולנו באותה ספינה, וכל עבירה זה חור בספינה. וכבר כתב הרמב"ם:
לעולם יראה אדם את חציו חייב וחציו זכאי וכי, עשה עבירה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה. ולכן
צריך האדם אחריות על כל מעשה שלו, על בניו ועל שלום ביתו, ולא על כל שטות להרוס את משפחתו.

ולפי זה מבואר כל מה ששאלנו. הקב"ה יכל לתת את התורה בלי אחריות מצידנו וכאשר נהיה אנוסים נהיה פטורים מללמוד.
אבל אז היינו מפסידים שגם בורא עולם לא היה משתעבד לעם ישראל בבחינת צדיק שנצח והקב"ה מקיים לא היה סיוע על
טבעי להצליח. ולכן מובן אלו קרבנו להר סיני והיה נותן לנו את התורה אבל לא נתן לנו בעלות על התורה דיינו. אבל ה' בחר
באפשרות לתת לנו בעלות על התורה. וזה בתנאי שנקח אחריות. אלא שיש בעיה עם ישראל, הוא עם של עבדים ועבד אין לו
אחריות, האחריות נשארת בידי האדון. ולכן כדי לתת אחריות היה צריך לעורר אותם וזה נעשה על ידי הכסף. "מרבה נכסים
מרבה דאגה". אדם שנעשה בעלים על נכסים הוא מתחיל להיות אחראי שלא ינזק, שלא יפסיד, שלא יגנב, וכל זה נעשה
לצורך שעה כאמצעי למתן תורה.

מהנעשה בת"ת

ילדי הגנים מתכוונים למעמד

- הכנסת
- ספר
- תורה
- פרטים
- בקרוב...

ברצוני להודות לכל אנשי הצוות העוסקים במלאכת
הקודש במסירות רבה ובאמונה איש איש כמעלתו

- הרב עמרם א' הי"ד הרב יוסף יצחק ג' הי"ד
- הרב שאול יצחק ז' הי"ד הרב עב' כ' הי"ד
- הרב גל' ל' הי"ד הרב נתנאל ע' הי"ד
- הרב יצחק ב' הי"ד הרב אמיט' ח' הי"ד

ישלם ה' להם כפעלם, ותגדל מעלתם. ויזכו להרביץ
תורה לעדרי עדרים, להדריך וליישר צאן קדושים,
בדרכי אבותינו הוכים והטהורים, אנ"י
הצב"י אליהו נהרי יצ"י

ניתן להקדיש את העלון להצלחת,
לרפואת, לעילוי נשמת.

לפרטים במזכירות הת"ת: 03-9097022

בסייעתא דשמיא!!!

תחל סדרת הרצאות
החנך לנער על פי דרכו
עם מנהל הת"ת
הרב אליהו נהרי שליט"א
הרצאה ראשונה ביום שלישי
הקרוב כ"ב שבט בשעה 20:30
במתחם הת"ת
ויהי נעם ה' עלינו וגו'
ניתן לשאול שאלות במהלך ההרצאה
*מיועד להורי הת"ת בלבד!

מחידושי רבותינו

בחדש השלישי וגו' באו מדבר סיני (י.ט. א)

לזשי"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

מהליכות אבותינו

יצדיק על שולחן יבוא'

מפורסם מנהג אבותינו לומר למי שנכנס לבית חברו והוא בתוך הסעודה, יצדיק [על שולחן יבוא!], והוא משיב, ישלחך לא יחסרי [או יצדיק יבוא בו].

וטעם הדבר כתב מהרי"ח כסאר זצ"ל (שו"ת החיים והשלום סי' לב) וז"ל: שמענו הטעם, שהשלחן של אברהם אבינו ע"ה היו קורין לו 'יצדיק', ע"ש יצדיק אוכל לשובע נפשו.

ואני אוסיף נופך על זה, דמה שקראו לו כו, ע"ש אברהם אבינו ע"ה שהוא צדיקו של עולם, שהיה ביתו פתוח לרווחה לכל העובר ושם להתאכסן אצלו, והיה מלמד דרכי ה' כדאיתא במדרש על פסוק יוטע אשל בבאר שבע, והיו זוכין האוכלים על שולחנו להיות צדיקים, וסמך לזה יעמך כולם צדיקים וגו'.

א"ה. ולענין נראה להוסיף עוד, שזה מרמז גם על יוסף הצדיק שחכמים כינוהו 'יצדיק' כמובא במדרשים, שזן וכלכל את כל הארצות ואת בית אביו שהיו סמוכים על שולחנו, וכמו שאומר המדרש (במדבר רבה חקת פ"י יט) על פס' 'והימן וכלכלי (דברי הימים א ב. ו) וכלכלי, זה יוסף שנאי ויכלכל יוסף, שכלכל וכו', ולכן מזכירו כאן שמכבד את חברו כיוסף הצדיק לאכול לשובע נפשו.

במדרש, אמר להם הקב"ה לישראל, בני, הו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני ומקבלים את התורה, שנאמר ביום הזה באו מדבר סיני. אימתי תהיו קורין אותה, בחדש השלישי, עכ"ל.

ומטעם זה נהגו לקרות בתורה נביאים וכתובים ולשנות במשניות ליל שבועות, וביום קורין האזהרות של מצוות עשה ושל מצוות לא תעשה, לפרסם הדבר שהוא היום שקיבלו בו את התורה, ששמחים בנתינתה כאילו היום ניתנה, דמשום הכי קראו חז"ל לחג השבועות יום מתן תורה.

והעלימה אותו התורה ולא זכרה אותו בפירוש שהוא יום מתן תורה, ללמד שאין קץ וזמן ללימוד התורה, ולרמוז ג"כ לאדם שיהיו דברי תורה חדשים עליו בכל יום ויום כאילו קיבלן עתה מהר סיני.

ד"א בחדש השלישי וגו', במדרש שאלו, למה בחדש השלישי ולא בחדש השני ולא בשאר חודשים. והשיבו משום ר"ח הגדול שהן בסוג גרים ושבוים כשיצאו ממצרים, דלא ינשאו ולא יתארסו עד ג' חודשים, אמר הקב"ה אמתין להם ג' חודשים ואח"כ אתן להם את התורה, עכ"ל.

באו ללמד שכמו שצוה ה' שיהיו נכונים לשלושת ימים וגו' להיטור ולהתקדש בכדי לקבל את התורה, כמו כן אמר אמתין להם ג' חודשים ליציאתם ממצרים להבדילן מתועבות מצרים, בכדי שיוכשרו לקבל את התורה.

צחצוחי לשון

דְרִטָּה – מה שכיום אומרים דְרִטָּה והוא על משקל זְמִרָה וכיוצא בזה.

אך **דְרִטָּה** – הוא שם פועל והוא חיבור של שתי תיבות דרש אותה.

ולמדנו מכאן שהרצפה לזכות לכתור תורה יטור גופו ונפשו מכל דבר המביא לידי תיעוב ואז יזכה לכתור תורה, וסמך לזה למען יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור בית ה'.

(יקיץ המזבח' למורה"ח כסאר זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

צופה צדיק למרחוק, וה' ינקום כבודו (הלך ב')

לאחר זמן שוב העיר הרב סעדיה את בנו ר' זכריה ואמר לו, קום בוא תראה, האם עכשיו אתה רואה? השיבו בנו, לא.

ביום השלישי הלכו כרגיל הרב סעדיה ובנו ר' זכריה לתפילה ולאחר התפילה ניגש הרב סעדיה לספרייתו, והוציא ערימה של ספרים ובכל ספר קרא קצת עד שעת הצהריים. בשעת הצהריים אמרה אשתו יונה, בוא ותראו עמוד של ארבה המגיע לעברנו ממש בבחינת 'כיסה את עין השמש' אשר כיסה את כל העיר.

בצהריים ישבו כל בני המשפחה לסעוד את לבם. לאחר הסעודה לקח הרב סעדיה את הספר 'אדרת אליהו' להרב בן איש חי רבי יוסף חיים, וקרא מתוכו מעניין המשנה. לאח הדברי תורה אמר, 'משנה' אותיות 'נשמה', ופנה לבני ביתו היושבים על השולחן ואמר, 'הנה הם באו, ועצם את עיניו ומסר את נשמתו הטהורה לבורא עולם.

אשתו ובניו שהיו המומים מאשר ראו עיניהם, נהמו. רק לאחר שעיקלו את הדברים החלו למר בבכי. משראו שהרב סעדיה נפטר, שלחו את יחיא וסעיד בני אחותו לעיר, להודיע לבנו שלום הגדול מהבנים שאביו נפטר.

באותה עת נשפט שלום בבית המשפט הערבי. כששמע שלום את הבשורה הקשה, ביקש מהשופט שישחרר אותו בגלל שאביו נפטר. השופט הערל הדבר לא ריגש אותו כלל ואמר לשלום 'איני מוכן לשחרך בגלל שמת כלבי'. אך יושב בשמים ישחק, ונקם באותו השופט הערל ועוד באותו הלילה מת!

התורה והכרחה לידינו היקר והותיק איש רב פעלים הרב ניר טיידי הי"ו מנכ"ל 'פעולת צדיק' על עזרתו הרבה מזה כמה שנים, יבורך מפי עליון ובכל אשר יפנה יצליח.

ברכת 'תנוחמו מן השמים' לגב' גרדי' בפטירת אמה רחל ע"ה, בתוך אבל ציון וירושלים

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו ז"ל, יפה בת יחיא נהרי ע"ה, רחל בת עמרם ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

בבחינה

התרגשות רבה והתפעלות מיוחדת ממעמד ה'מבחן פומבי' שהתקיים השבוע, לכיתה ו' על כל פרק הכוונס, ולכיתה ג' על חומש במדבר, שנערך ע"י הרה"ג ברוך עוקשי שליט"א רב ק"ק 'משכן נחמיה', שהגיע במיוחד והתפעל מאוד מידיעותיהם המרשימות של התלמידים, וכן מטוהר זיו פניהם והשכינה הנסוכה על פניהם. בסיום המעמד תלמידי הת"ת ביחד עם הרבנים שליט"א פצחו בריקוד לכל שירתם 'אשריכם תלמידי חכמים'.

לאחר מכן נערכה סעודת מצוה לרגל הסיום. כאן המקום להודות להרה"ג ברוך עוקשי שליט"א שנותן מזמנו למען תשב"ר, יה"ר שימשיך להגדיל תורה ולהאדירה.

בחלוקת התעודות

בבחינה

בשיחת התפעלות עם מנהל המוסדות

במעגל הרוקדים

חכמי תימן

הרב סעדיה נחשון (הגט) זצ"ל נולד בין השנים תר"ן לתר"ס בעיר רצאבה. לימודו היה אצל אביו הרב שלום שהיה מריה דאתרא. בתחילת נשואיו היה קם בשעה שתיים בלילה ללמוד וממשיך ללמוד עוד שעתיים לאחר התפילה ואח"כ יצא למלאכתו מכירת בדים. עד שפעם אחת נפלו הבדים לנחל ונפסדו ונצטער על זה מאוד ומאו הפסיק לעבוד והקדיש כל חייו ללימוד התורה והיה קם ראשון ומעיר את כל הלומדים. עסק גם בחכמת הנסתר. סיים בכל יום את תהילים בעמידה. סירב להתמנות לרב ודיין. היה בעל תפילה ומנעימה בקולו ואף נבחר בשנת בצורת לשמש כחזן ולא שבה תפילתו ריקם.

נפטר בין השנים ת"ש - תשי"י

קילוס הבורא יתגדל

זכו בהגרלות המבצע התלמידים היקרים

משלה עובדיה נ"י

שלום אברהם דמרי

נ"י

יה"ר שיזכו לקלס לבורא

לעד ולעולמי עד

כאות הערכה לתלמידי כיתה ו' על עלמם ושקידתם בתורה, אירחם מנהל הת"ת הרב אליהו נהרי שליט"א בביתו לסעודת ערב שבת

תלמידי כיתה ה' סיימו בס"ד את משניות מסכת 'בבא בתרא' ואף עשו סעודת סיום, יה"ר שיזכו לסיים את כל התורה כולה

שני תלמידים מכיתה ג' ה"ה אלחי מדמוני ויהונתן מלאכי הי"ו שצברו 100 פתקי נחת הוענק להם שי כאות הערכה על השקעתם הרבה

התלמיד שלום אברהם דמרי הי"ו עשה סעודת סיום לרגל סיומו את מסכת 'ביצה מגילה ותענית' בע"פ, יה"ר שיזכה לסיים את כל התורה כולה.

התודה...

ל'ידידנו ההורים היקרים ר' פנחס שלום הי"ו שדואג ומטריח עצמו רבות לבל יחסר מצורכי הגנים ור' אורן עוזיירי ורעייתו הי"ו, שהכינו את הסעודה לסיום פרק 'הכונס' יבורכו מפי עליון ויראו ברכה והצלחה בעמלם

הברכה...

והשפע ממקור ברכה עליונה בכל הברכות האמורות בתורה לעמלי מערכת העלון הרה"ג נצחוני שמואל שליט"א רבני הת"ת שליט"א

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com